

(א) [לעיל מט': ג.] (ב) [ישיר כ"ל וכו' צרכות מצ: ושבת גג. סג: שיעות מ. מה: חולין פ: עה: עו: וכו' צבאלתות, א וצרי"ף וכו' וצבאלתות אלתא רב פפא], (ד) [י"ל ר' יהודה], (ה) [לעיל מו:], (ו) [לעיל גו:], (ז) [נסא], (ח) מסכת ג: כמות פד., (ט) קדושין יט: לקמן כ"ל. כמות גג. צ"ב קבו: [וסויה דגיטין פד:].

תורה אור השלם

1 וכן תמקרו ממקור לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תנוג איש את אחיו. ויקרא כד

הגהות הב"ח

(א) וכן טעה אי כ"ל ופאו' ומקמ:

גליון הש"ס

גמ' איני יודע מי שאה. יבמות דף ט' ע"ב וע"י:

לעזי רש"י

ביבלי"ש. חגורה, רצועה, פס המשמש לחבישה.

רבינו הנגאל

מקח עד כדי שיראהו לבקיאם ומוכר לעולם חזרו. ומעשה הדתהא גברא דהוה נקיש ורשכי לזבוגי וכו' פי' ורשכי מרגליות. וההוא דהוה נקיש כיפי פי' כיפי סרובטין דינס שוה. ובה רוב חסדא שניהן שרין כי זה ששנו בברייתא שתות קנה ומחזיר אונאה בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית מכיל ביהו אין לו לקונה ממינו אונאה כלומר אין יכול הלוקח לטעון על בעל הבית שמכר מכיל תשמישו ולומר לו תן לי מה שאנינו דאמרי' מני עליה ואי לאו דהוה יבחי ליה דמי יתירי לא הוה מובין להו. מהא שמעין מתני תיר עובדי עובדא דורשכי ועובדא דכיפי דידעו מקמי דליבון להו דאית בהו אונאה וזבוגיהו ובתרי הכי קמו על המוכר [ושענו] טענתיהו טענה ולא דחאק אלא מפני שקנו מבעל הבית ולא יכלי למימר להו דיעיתו ומחליתי אלא אם ירש לו שחפץ זה אינו שוה את הדמים הללו ורצה וקיבל אין לו לחזור והוא הדין למוכר והני מילי בכדי שיראה לתגר או לקרובו בלבר. והני מילי בבעל הבית המוכר מכיל תשמישו אבל בעל הבית המוכר דברים העשויין לסחורה יש להן אונאה. רב יהודה אומר אין לתגר אונאה. אמר רב נחמן

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

משום הכי חזרו. שהם היו מוכרין ואינן נהינן בהרכנת זמן החזרה דר' טרפון שהרי אפי' לרננן לעולם חזורים: **אמאי חזרו.** לדידהו נמי מהני הרכנת זמן החזרה דאי טעו אינהו נדלדו זהו: **ורשכי.** קשורי משי שקורין צינדיל"ש: **קרי שיטא.** שואל צדמיהם

ששה זוחים: **מבעל הבית.** תכשיטין וכלי תשמיש שלו חציצין עליו ואינו מוכרין אלא ציוקר והוה ליה כמפרש יודע אני שיש צו אונאה דלמרינן לקמן אין לו עליו אונאה קך מלאמי צבאלתות דרב אחאי (פ' צהר סי' קיג): **יפי.** נומים: **הוי מחילה.** לאלתר דהוה ליה פחות משמות: **ואסעציה דיניא.** צדקי שיראה לתגר: **צדרייתא.** צדקי קנזוס העומדים לימכר: **ברתני' ר' יהודה אומר** אין אונאה לתגר. לקמיה מפרש לה: **מי שהוטל עליו.** מי שנמאנה: **סן** לי מעוסי. אם נתאנה לוקח: **גמ'** דאי כפז רחמנא מוכר. שהוא מוחזר בצל תונו: **דקים** ליה צוציפסי. כמה נתן זה וצמוד הוא עושה: **וצנס קניס.** אם לקחת חפץ המתקיים שכן הוא אלך שלח הוצאת המעות צילאה והרי הוא מתקיים לך: **וצני אוביר.** מכרת חפץ שלך הרי אמת נפסק שיכלו המעות צילאה: **ספסר.** קונה ומוכר מיד תמיד: **מידע ידע** וצניפיה כמה שויה. שהרי לא שהה בין קנייתה למכירתה: **שאפי' פחוס מכדי אונאה חזור.** אם נתאנה דמינו תלוין צכך ואלך לו שיחזור: **פינא כווסיה דרב נחמן.** דאפי' צכדי אונאה אינו חוזר צו ואין מחזירין לו אונאה מדתלי טעמא מפני שהוא צכדי כגון ספסר: **קטני רלה.** דידי על העליונה: **צרייתא.** צדריני נתן: **לא קטני רלה.** אלא על כרחו קנה ומחזיר לו אונאה: **מסני' קטני לוקח.** היכא דנתאנה לוקח קטני דידי על העליונה כדקמי ידן לי מעוסי: **צרייתא.** צר' יהודה הנשיא: **קטני מוכר.** דהיכא דנתאנה מוכר הוא דידי על העליונה אצל אם נתאנה לוקח לא: **אונאה זו.** משנתניו זו: **וטני נמי צדרייתא.** צר' נתן רלה. וצלוקח ומוכר הוא דפלגי: **דיקא נמי.** דמתניתין צמוכר נמי ס"ל הכי ומפרש ללוקח ולא פירש למוכר: **לימא רב דאמר רב' מאיר.** דלמך מתנה על מה שכתוב צמורה תנאו צטול אפי' צדצר שצממון: **ר' יהודה אומר צדצר שצממון.** כגון שאר וכסות ניתן למחילה והרי מחלה אצל עונה שהיא צער הגוף לא ניתן למחילה: **מי**

משום הכי חזרו אלא אי אמרת מוכר נמי כלוקח דמי מאי נפקא להו מינה כי היכי דעבדי ליה רבנן תקנתא ללוקח הכי נמי עבדי ליה רבנן תקנתא למוכר תגרי לוד לא שכיח דטעו אושפויכניה דרמי בר חמא זבין חמרא וטעה אושכחיה דהוה עציב א"ל אמאי עציבת א"ל זבוגי חמרא וטעאי א"ל זיל הדר

בך אמר ליה הא שהאי לי יותר מכדי שאראה לתגר או לקרובי שדריה לקמיה (ב) דרב נחמן א"ל לא שנו אלא לוקח אבל מוכר לעולם חזור מאי טעמא לוקח מקחו בידו כל היכא דאזיל מחוי ליה ואמרי ליה אי טעה אי לא טעה מוכר דלא נקט מקחיה בידיה עד דמיתרמי ליה זבינתא כזבניתיה וידע אי טעה (ב) ואי לא טעה ההוא גברא דהוה נקט ורשכי לזבוגי קרי שיתא ושוויא חמשא ואי הווי יהבי ליה חמשא ופלגא הוה שקיל אתא ההוא גברא ואמר אי יהיבנא ליה חמשא ופלגא הוויא מחילה אתן ליה שיתא ואתבעיה לדינא אתא לקמיה דרבא א"ל לא שנו אלא בלוקח מן התגר א"בל בלוקח מבעל הבית אין לו עליו אונאה ההוא גברא דהוה נקט כיפי לזבוגי קרי שתין ושוי חמשיין ואי הווי יהבי ליה חמשיין וחמשא הוויא מחילה אתן ליה שיתין ואמר אי יהיבנא ליה חמשיין וחמשא הוויא מחילה אתן ליה שיתין ואתבעיה לדינא אתא לקמיה דרב חסדא א"ל לא שנו אלא בלוקח מן התגר אבל בלוקח מן בעל הבית אין לו עליו אונאה א"ל רב דימי (ב) ישר וכן אמר רבי אלעזר ישר והא אנן תגן כשם שאונאה להדיוט כך אונאה לתגר מאן הדיוט לאו בעל הבית אמר (ב) רב חסדא בצדרייתא אבל מאני תשמישתיה דיקירי עליה לא מזבין להו אי לאו בדמי יתירי: **ברתני'** אחד הלוקח ואחד המוכר יש להן אונאה כשם שאונאה להדיוט כך אונאה לתגר (ב) ורבי יהודה אומר אין אונאה לתגר מי שהוטל עליו ידו על העליונה רצה אומר לו תן לי מעותי או תן לי מה שאנינו: **גמ'** מנהגי מילי דת"ר (ב) וכו' תמכרו ממוכר לעמיתך אל תונו אין לי אלא שנתאנה לוקח נתאנה מוכר מנין תלמוד לומר או קנה אל תונו ואיצטרך למכתב לוקח ואיצטרך למכתב מוכר דאי כתב רחמנא מוכר משום דקים ליה בזבניתיה אבל לוקח דלא קים ליה בזבניתיה אימא לא אוהריה רחמנא בלא תונו ואי כתב רחמנא לוקח משום דקא קני דאמרי אינשי זבנית קנית אבל מוכר דאבודי קא מוכר דאמרי אינשי זבין אוביד אימא לא אוהריה רחמנא בלא תונו צריכא: רבי יהודה אומר אין אונאה לתגר: משום שהוא תגר אין לו אונאה אמר רב נחמן אמר רב בתגר ספסר שנו מאי טעמא מידע ידע זבניתיה כמה שויה ואחולי אחיל גביה והאי דזבנא הכי משום דאתרמיא ליה זבינתא אחריתי והשתא מיהא קא הדר ביה רב אשי אמר מאי אין לתגר אונאה אינו בתורת אונאה שאפילו פחות מכדי אונאה חוזר תניא כוותיה דרב נחמן רבי יהודה אומר תגר אין לו אונאה מפני שהוא בקי: מי שהוטל עליו ידו על העליונה וכו': מני מתניתין לא רבי נתן ולא רבי יהודה הנשיא אי (ב) רבי נתן מתניתין קתני רצה וברייתא לא קתני רצה אי רבי יהודה הנשיא מתניתין קתני לוקח ברייתא קתני (ב) מוכר (סימן ז"ב ר"ש) אמר רבי אלעזר אונאה זו (ב) איני יודע מי שנאה רבה אמר לעולם רבי נתן היא ותני נמי בברייתא רצה רבא אמר לעולם ר' יהודה הנשיא היא ומאי דשייר במתניתין קא מפרש בברייתא אמר רב אשי דיקא נמי דקתני אחד הלוקח ואחד המוכר ומפרש ליה ללוקח שמע מינה שיוריה שיוריה למוכר שמע מינה (ב) איתמר האומר לחבירו על מנת שאין לך אונאה ואונאה ושמואל אמר אין לו עליו אונאה לימא רב דאמר כרבי מאיר ושמואל דאמר כרבי יהודה דתניא (ב) האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך קיים אמר לך רב אנא דאמרי אפי' לר' יהודה עד כאן לא קאמר ר' יהודה התם אלא דידעה וקא מחלה אבל

נא.

עין משפט נר מצוה

כט א מיי פי"ג מהל' מרכה ה' צ סגנ לאון קע טו"ש"ע ח"מ סי' רכז סעי' ג: ע ב מיי טס פי"ג ה' א סגנ טס טו"ש"ע ח"מ טס סעי' א וסעי' ג: עא א מיי טס ה' ח סגנ טס טו"ש"ע טס סעי' ט: עב ד מיי טס פי"ג ה' ג ועי' טס טו"ש"ע טס סעי' טא: עג ה מיי פי"ג מהל' אישות ה' ט ופ"ו טס ה' ט זין סגנ עשין מנח טו"ש"ע אה"ע סי' לה סעי' ו הסי' טט סעי' ו:

מוסף רש"י

על מנת שאין לך עלי אונאה. על מנת שאין לך עלי דין אונאה אמר לך חפץ זה רב אמר יש לו עלי אונאה. דמנה על של מוכר הוא אל מנו (בחבנות ט"ד). על מנת שאין לך עלי שאר מנו. ועונה. משמש. הרי זו מקודשת ותנאו בטל. לדין אדם מתנה על מה שכתוב צמורה וכו' קדושי המטעה מעשה והתנאי כמנון ללימיה. דמטעה ללא מנאי דמי (רשב"ם ב"ב כ"ג). בדבר שבממון. שאר וכסות (בחבנות וו) דענין למחילה הרי מנאי אצל עונה דצערלא דנופח הוא ליה לימיה ללימיה (קדושין יט) עונת תשמיש מלה היא וצערלא דנופח הוא (רשב"ם ב"ב כ"ג). תנאו קיים. הקדושין קדושין ויש לה עליו עונה אצל לא שאר וכסות (שם).

רבינו הנגאל

אמר רב תגר ספסר שנינו תניא כוותיה ר' יהודה אומר תגר אין לו אונאה מפני שהוא בקי. פי' אמרי ידע ומחל משום דאתרמי ליה זבינתא אחריתי ובעי למיבונה: **מתני'** אחד הלוקח ואחד המוכר יש להן אונאה. ת"ד וכי תמכרו ממוכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך. וכי תמכרו ממוכר אל תונו אין לי אלא שנתאנה לוקח נתאנה מוכר מנין ת"ל או קנה ואיצטרך וכו' ופשוטה היא. מי שהוטל עליו ידו על העליונה כר איתמר על מנת שאין לך עלי אונאה רב אמר יש לו עליו אונאה ושמואל אמר אין לו עליו אונאה. לימא רב דאמר כר' מאיר דסבר כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל. ושמואל דאמר כר' יהודה דאמר בדבר שבממון תנאו קיים. דתניא האומר לאשה מנת שאין לך עלי שאר

כסות ועונה הרי זו מקודשת ותנאו בטל וכו'. אמר רב אגא דאמרי אפי' לר' יהודה עד כאן לא אמר ר'

